

אמונת חיים

גליון לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

שבט תשעו

ערב שב"ק פרשת בא

דברות קודש

כ"ק מרן רבינו שליט"א

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה וגו' ולמען תספר באזני בנך וגו' ויבוא משה ואהרן ויאמרו אליו כה אמר ה' אלוקי העברים וגו' כי אם מאן אתה לשלח את עמי הנני מביא מחר ארבה בגבולך.

רבים מהמפרשים תמחו על פרשה זו שלא נזכר בה מה יאמר משה לפרעה בבואו, כי לא נזכר בה דבר מן מכת הארבה, ומשה רבינו אומר לפרעה כי לא נזכר בה דבר מן מכת הארבה, ומשה רבינו אומר לפרעה כה אמר ה' וגו' הנני מביא מחר ארבה בגבולך, וקשה היכן מצינו שאמר לו ה' על מכת הארבה, ועיין בכלי יקר באריכות, וגם יש שכתבו שעל המטה היה כתוב כל המכות ולכן ידע משה שבה עכשו מכת הארבה, אבל לפי זה תמונה למה ואיך אמר משה בלשון כה אמר ה', דלא מצינו אמירה למשה על זה המכה.

ובאמת מצינו דוגמה לזה להלן בפרשת כי תשא (לב כז) שאמר משה רבינו "כה אמר ה' אלוקי ישראל שימו איש חרבו על יריכו עברו ושובו משער לשער במחנה והירגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרובו", וקשה דהיכן מצינו שיאמר לו ה' כן, ואם כן איך אמר משה רבינו ע"ה כה אמר ה', ורש"י פירש שה' אמר בתורתו זובח לאלוקים יחרם,, וכן הוא במכילתא. ולכן שפיר מה שאמר משה כה אמר ה', כלומר שכך כתוב בתורה.

והנה הרמב"ן כתב שם שמה שאמר "כה אמר ה'" אין הכוונה שכן כתוב בתורה במצות זובח לאלוקים יחרם (לעיל כב, יט) כי אין אלו חייבים מיתה מן הדין, אבל הוא מצוה שנאמרה למשה מפי הגבורה ולא כותבה עכ"ל הרמב"ן.

ובאמת בתנא דבי אליהו (ח"א פרק ד') כתב מעיד אני עלי שמים וארץ שלא אמר ה' למשה, לעמוד בשער המחנה ולומר מי לה' אלי ולשים איש חרבו על יריכו ולהרוג איש את אחיו ורעהו וקרובו, והוא אמר כה אמר ה', רק שמשה רבינו היה דן בעצמו ואמר אם אומר הרגו (מבלי לומר כה אמר ה') יהיו ישראל דנין קל וחומר ויאמרו לי לא כך למדנו שאם סנהדרין ההורגת פעם אחד בשבוע מחבלנית, ולכן תלה משה בכבודו של מעלה ואמר כה אמר ה' וגו'.

ולכאורה זה מאוד תמוה לומר שח"ו משה רבינו אמר בשם ה' מה שלא אמר לו, אבל לפי הרמב"ן הנ"ל ניחא שכן אמר לו ה' באמירה בעל פה אבל לא בכתיבה, אבל לפי רש"י הוא קאי על זובח לאלוקים יחרם וכן הוא במכילתא, אבל הרמב"ן חולק על זה וכנ"ל וצריך עיון.

דברי אלוקים חיים

בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו

מי שרואה את עצמו "אני" היינו שהוא שלם, הריהו מכביד את לבו ומטמטמו

(תורת המגיד מזלאטשוב)

ולמען תספר באזני בנך וכו' וידעתם כי אני ה'

ו"ל דכאשר אדם רוצה להשריש בלב חבירו דבר אמונה או שרוצה להוכיחו צריך מקודם הוא להאמין באותו הדבר בשלימות ולקשט עצמו, ואז יהיו דבריו יוצאים מן הלב ויכנסו ללב, אבל אם לא יחזיק בעצמו את האמונה לא יוכל להשפט אותו על אחרים, וזהו ולמען תספר באזני בנך וכן בנך, שכדי לקבוע האמונה בלבבכם צריכים אתם לדעת בעצמכם כי אני ה' ולהאמין באמונה שלימה, ואז תוכלו לקבוע האמונה בלב בניכם

(הרה"ק מהר"י מבעלזא ז"ע)

משכו וקחו לכם צאן למשפחתם

מחז"ל במכילתא משכו ידיכם מע"ז, היינו מעבודה שהוא זרה לכם, רק מן השפה ולחוץ, וקחו לכם, אותיות מלך למשפחותיכם היינו שתחברו יחד בעבודת ה' באהבת ה' ובאהבת חברים

(תורת אבות)

ועבדת את העבודה הזאת בחודש הזה

זה העבודה דייקא שיש עכשיו לפניך, כי אולי לא באת לזה העולם רק בשביל זה העבודה, או אולי אין לך עוד בעולם רק העבודה הזאת, והזאת רומז שהוא עבור השכינה הקדושה שנקראת זאת בחודש בזה לשון חדש, דהיינו בזמן שנתחדש לך הן עת לטוב, והן להיפך ח"ו, וכן יש לומר המכוון העבודה הזאת שקבלת עליך שלא תשנה ולא תסור מדרכי עבודתך שקבלת עליך, כי זה כלל גדול בעבודת ה' שהעבודה שקיבל על עצמו לא יניח בשום אופן ח"ו אפילו יעבור עליו מה בבחינת אחזתיו ולא ארפנו, ואם לפעמים אי אפשר לו לקיים הכל ינקוט מקצת ממנו או מה שיכול כדי שבכך זה יחזור לבחינתו הקודמת, היה מקובל מצדיקים הקודמים בדוק ומנוסה

(שומרי אמונים מאמר הביטחון פי"ג)

קדש לי כל בכור פטר כל רחם וכו'

בכור הוא המחשבה, שהיא תחילת הדיבור והמעשה, וזה קדש לי כל בכור, היינו שתקדש כל המחשבות, ואיזה מחשבות העיקרים לקדש, אמר הכתוב פטר כל רחם, היינו שעוקר הוא מחשבות רחם שעת הזיווג צריך לקדש עצמו שלא לחשוב תאוות גופניות רק בלתי לה' לבדו, וזה באדם ובבהמה לי הוא היינו בשעה שהאדם עושה מעשה בהמות, יחשוב במחשבתו לי הוא, היינו לשם מצות הבורא ית' שמו, ולא להנאת עצמו כלום

(כנסת יחזקאל)

בדרך ארעי, ולכן לא נאמר "לך" שהוא לשון ארעי וזהו התייגת טעם כי אני הכבדתי וכו' למען שתי אותותי, ר"ל אותיותי הקדושים, שתדבר אליו יום יום אשים בקרבו דייקא כלומר שיתקיים בקרבו זמן רב, ולא כן כשישמע אליך בפעם הראשון יחזור לסורו עכ"ל

ומדברי קודשו אפשר ללמוד כי דברי מוסר צריכין להיות בתמידות יום אחרי יום ולא מספיק בפעם אחת, ולכן כתבו הספרים הק' שיש ללמוד ספרי מוסר יום יום, וזה קודם אפילו ללימוד משניות וגפ"ת, כי ראשית חכמה יראת ה', ותבלין היצר הרע דווקא לימוד המוסר (כן כי האריז"ל) ולכן על זה היצר הרע עומד נגדו ואין ניתן לאדם להתבונן במצבו כי אם ילמוד ספרי מוסר ידע מה הוא מצבו באמת, וכן כתבו בשם הבעש"ט הק' שאמר על ב' דברים הוא עיקר מלחמת היצר, שלא ללמוד מוסר, ושולחן ערוך מה שנוגע למעשה אף שיוכל ליתן לאדם שילמד גם גמרא ופוסקים ופלפולי תורה, אבל על ב' הדברים האלו הוא עיקר המלחמה, ולכן עלינו להתחזק בזה ובפרט בימי השובבי"ם הק' שכתבו הספרים הק' שעיקר התיקון הוא ע"י לימוד התורה הקדושה ובטהרה לשמה, ואף שבתחילה הוא שלא לשמה, אבל זה יביא ללימוד לשמה ואמרו חז"ל לעולם ילמד אדם אף שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה יבוא ללמוד לשמה.

ולכן עלינו לקבוע שיעורים בקביעות יום יום בספרי מוסר וחסידות ובפרט בספרי תלמידי הבעש"ט הק' שבאו לעולם לתקן את דורינו, דור עקבתא דמשיחא להתחזק בהם מאוד בכל הזמנים, ובכל האופנים, ובדורינו אנו זכינו לאור הגדול בספרי רבותינו הק' זי"ע השומרי אמונים לה' ולתורתו, עלינו לקבוע בהם שיעורים תמידים כסדרם, וע"י זאת נתחזק לילך בדרכיהם הק' ובעזרת השי"ת נעשה ונצליח בגשמיות וברוחניות.

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנוכה לימים שיעשה לנו ה' ניסים ונפלאות כצאתנו מהגלות וכמו שהיתה במצרים וכמו שכי' כצאתנו ממצרים אעשה נפלאות ע"י משיח צדקינו ברחמים ובחסדים מגולים בקרוב ממש אמן.

מוסדות קראלי בארה"ק

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מזלא טבא

שלוחה בזאת ברגשי שמחה וחדוה קדם האי גברא רבא מגדולי מרביצי התורה פה מפיק מרגליות המשפיע הנודע לשו"ת

הגה"צ רבי זלמן גרויז שליט"א

מחותנו של כ"ק רבינו שליט"א

לרגל שמחת נישואי בתו בשעטומ"צ

יה"ד שירוזה רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצאי הלציו

רבנן ותלמידהון

לז"נ רבינו הגה"צ אביגדור ב"ר משה זי"ע

והנה החזקוני (בפרשה שלנו) כותב על הפסוק כה אמר וגו' שכמה נבואות ומצוות לא נתפרש היכן אמר הקב"ה כגון כאן במכת הארבה וכגון בחצות הלילה (בפסוק לעיל יא, ד) וכגון שימו איש חרבו על ירכו בעגל וכגון זאת חוקת התורה דפרשת פרה אדומה וכגון זה הדבר אשר צוה ה' דפרשת נדרים וכן הרבה שאר נביאים אמרו כמה פעמים כה אמר ה' ולא פירשו היכן אמרן ב"ה, ועל זה נאמר מקים דבר עבדו עכ"ל, כלומר שה' מקיים דבר עבדו הק' הנביאים ומקיים דבר עבדו כאילו הוא אמרם בפייהם וזה בבחינת צדיק גוזר והקב"ה מקיים.

ויוצא לנו שבאמת ה' לא אמר למשה על מכת הארבה כלום ורק משה אמרו מעצמו, וה' הסכים למשה ואמר לו, נטה ירך על ארץ בארבה ויעל על ארץ מצרים וגו' כלומר שה' הסכים לדבריו וצוה לו להביא את הארבה כאשר אמר משה.

ולענ"ד אפשר לומר שה' אמר למשה אני נותן לך את הבחירה כאן ותאמרו לפרעה, ולכן בחר משה להביא את הארבה, ולפי זה היה מותר לו למשה לומר כה אמר ה' וגו' הנני מביא מחר ארבה בגבולך מכיון שה' הסכים לדברי משה מה שבחר להביא ולכן שפיר אפשר לומר כה אמר ה' וגו' ודו"ק.

והנה כתוב כאן בפסוק בא אל פרעה ויש מכות שכתוב בה לך אל פרעה וכתב בעל הטורים לתרץ כי כשהיה אומר לו לילך אליו לביתו היה אומר לו בא וכשהיה אומר לו לילך אליו המימה היה אומר לו לך עכ"ל.

ולהבין זאת אפשר לומר כי כתוב לב מלך ושרים ביד ה' וגו' ולכן כשבא לביתו ששם ניכר מלכותו ולכן אמר לו "בא" שה' יבוא גם כן לפרעה מכיון שהלב של פרעה ניתן ביד ה', אבל כשהיה הולך המימה על הנהר ששם לא ניכר מלכותו לא היה ה' יתברך הולך עם משה לפרעה ולכן אמר לו לך אתה בעצמך לפרעה מפני שאין אני בא אצלו מכיון שאין דינו שם כמלך.

וגם אפשר לומר עוד טעם שבביתו היה לו לפרעה דין מלך אבל לא שהיה הולך המימה אל הנהר משום שהלך בכוונה שלא ידעו שהוא יליד אשה וצריך לילך לנקביו אלא שעשה את עצמו "עבודה זרה" ואמר שהוא לא נצרך לנקביו ואמר גם "לי יאורי ואני עשיתיני", כלומר שבנהר שם הוא היה עבודה זרה, שלו, ולכן לא יכול היה כביכול ה' יתברך לילך לשם שאין השראה השכינה במקום עבודה זרה, ולכן אמר למשה לך בעצמך ואיני יכול ללכת עימך, אבל לביתו שהיה מלך ולא היתה שם עבודה זרה, אמר ה' בוא אל פרעה שגם ה' הולך עימו, כי לב מלכים ושרים ביד ה'.

והנה נביא כאן את דברי הרבי ר' אלימלך זי"ע בספרו הק' נועם אלימלך וז"ל: הדקדוק מפורש בזוהר הק' "לך אל פרעה" היה לו לומר ועוד, מה זה נתינת טעם כי אני הכבדתי את ליבו, דאדרבה מאחר שהכביד את ליבו, למה לו לילך בחינם, הלא בוודאי שלא ישמע לו, ונראה לפרש דהנה בראות הצדיק נפלאות הבורא או כשישמע מחבירו הצדיק דברים קדושים, אז הוא מתלהב בעבודת הבורא יתברך ויתעלה, מה שאין כן הרשע, שאף כשרואה נפלאות או שהצדיק מדבר אלא פעם אחד, אז הוא חוזר לפי שעה, אבל אינו מתקיים בקרבו איזה זמן, והוא ככלב השב אל קיאו, אבל כשהצדיק מדבר אליו יום יום, או בראותו נפלאות הבורא יום אחר יום יכול להיות מתקיים בידו זמן רב, וזהו שאמר בא אל פרעה בקביעות יום אחר יום ולא